

Stephen King ~ *Simon Moore*

misery

Divadlo
Petra
Bezruče

dpb

stephen king, simon moore

misery /

autor adaptace **simon moore** /

překlad **pavel peč** / režie **andrzej celiński** /

dramaturgie **ilona smejkalová** / inscenační

úprava **andrzej celiński, ilona smejkalová** /

výprava **marta roszkopfová** / hudba **norbert**

lichý / osoby a obsazení -

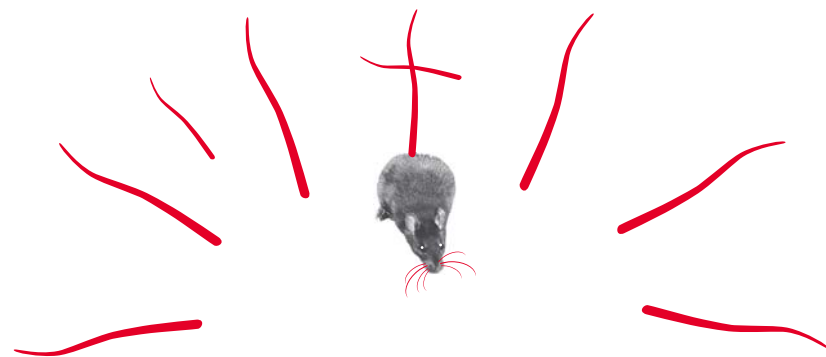
paul, slavný spisovatel **jan vlas** / annie, jeho

vášnivá fanyнка **alena sasínová-polarczyk** /

misery **tereza vilišová** / rory **lukáš burian** /

geoffrey, smeggs, remageová, ... **viktor dvořák**

premiéra
3. února 2006

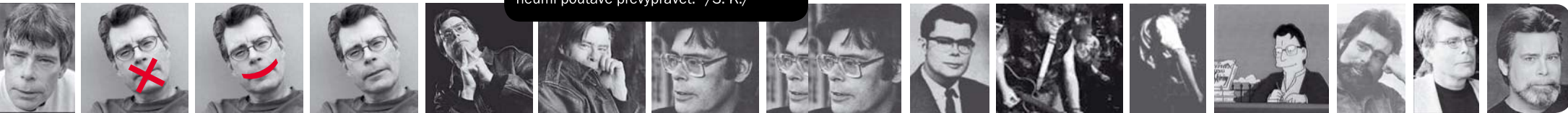
Proč právě King?

Americká literatura má ve své historii i současnosti mnoho významných i slavných autorů. Ale žádný z těchto velikánů, žádný z důležitých nositelů Nobelových cen nikdy nedosáhl takové popularity jako ďábelsky nadaný Stephen King. Pulitzerovy ceny se nedočkal, kritikové jej příliš nemilují a v učebnicích či literárních skriptech se kupodivu jeho jméno nevyskytuje. Přesto se Kingových knih po celém světě prodalo více než dvě miliardy kusů a v jeho fanklubech je registrován milión věrných a oddaných čtenářů. V čem tedy tkví fenomenální, až neuvěřitelná popularita Stephena Kinga?

Za prvé – ústředním tématem jeho knih je nejčastější emoce člověka – strach. Pocit, bez něhož zřejmě nemůžeme existovat stejně jako bez základních biologických potřeb; pocit, který pomáhá lidstvu už od nepaměti přežít. Jenže lidé se bojí rádi, milují adrenalinové sporty, televizní zpravodajství by bez spousty krve a hromady násilí asi brzy zanikla. Strach se tak stává jakýmsi novým druhem zábavy, něčím, co lidi odpuzuje i přitahuje zároveň, něčím, co vyvolává celou škálu emocionálních stavů – od příjemného šimrání v zádech až po stavy přímo děsivé a strašlivé. A o co více lidé prožívají nadšení z umělého strachu, o to více jsou neteční k hrůzám okolo sebe, uzavírají se do svých bezpečných domovů, bedlivě si hlídají své vydobyté pohodlí. Knižní strach je pro ně možná jakousi syntetickou náhražkou, ideální formou pro bezpečný požitek z nefalšované hrůzy.

Za druhé – Stephen King je vynikající, fenomenální vypravěč.

„Sebelepší námět je na nic, když ho autor neumí poutavě převyprávět.“ /S. K./

Podle Kinga musí jít příběh kontinuálně, krok za krokem, žádné chaotické skoky od jednoho tématu k druhému, to prý čtenáře jen zbytečně mate. Náměty pro své romány čerpá z každodenního, běžného života, který je většinou čtenářů blízký, a popisuje stereotypní, obyčejné situace. Ve zdánlivém poklidu maloměstské idylky se ovšem objeví nějaká malá chybička, nějaký drobný kaz na kráse, který začíná bujet, nabývat na intenzitě i významu... Zničehonic pak přichází

„Můj trik, jak získat čtenářovu důvěru: Obejmu ho kolem ramen a říkám: ‚Pojď se na něco podívat – vážně se ti to bude moc líbit. Je to o-prav-du dobrý!‘ Pak ho vedu ulicí a zatáhnu za roh, kde se dějí všechny ty hrůzné věci. A tam ho držím, dokud nezačne rvát strachy.“ /S. K./

Ve svých knihách sice využívá klasické prvky hororové literatury, jako jsou upíři, démoni, mimozemšťané či jiná strašidla, ale jde pouze o kolorit, o katalyzátory skutečných hrůz, jež jsou vždy dílem člověka, často obyčejného a nenápadného člena rodiny, školy, městečka. King vlastně miluje strašení lidí, je to pro něj skvělá zábava.

Za třetí – jeho popularita je dílem jakési globalizace kultury. Média žijí z populárních celebrit, noviny a televize se předhánějí v jakýchkoliv pikantních zprávách o slavných a úspěšných lidech. A Stephen King už několik let zřejmě patří mezi nejsledovanější VIP. Zatímco před dvaceti lety trvalo rozšíření novinek ze světa slavných pár dní, nebo i měsíců, dnes je díky satelitům a internetu schopen jeden jediný člověk z místa dění za pár minut rozšířit zprávu až do těch nejdálejších koutů naší planety, takže o každé nové Kingově knize se čtenářský svět dozví přímo on-line.

Opravdu neradostné mládí

Stephen Edwin King se narodil 21. září 1947 v americkém městečku Portland ve státě Maine Nellie Ruth Kingové a Donaldu Kingovi. Byl překvapivým rodinným přírůstkem, protože podle doktorů nemohli mít Nellie a Donald děti. I z tohoto důvodu v roce 1945 adoptovali chlapce Davida. A nedlouho poté paní Kingová zázračně otěhotněla...

Dětství obou bratrů nebylo právě šťastné. Donald King byl možná vším, jen ne vzorným otcem. Jako obchodní cestující s vysavači Elektrolux často mladým nudícím se paničkám předváděl své „zboží“ i do tří hodin do rána. Dva roky po narození Stephena si Donald jednoho dne po obědě jen tak nalehko odskočil do stánku pro balíček cigaret a od té doby ho už doma nikdy neviděli. Po několika letech ho malý Stephen přesto spatřil – zahlédl svého otce v televizní reportáži z vojenského převratu v africkém Kongu. Opuštěná Nellie se však rozhodla, že i přes těžké podmínky oba její synové vystudují vysokou školu, aby se nemuseli stejně jako ona za pár drobných dřít od rána do noci. Rodina tak vlastně žila jen z pomoci příbuzných. Stěhovali se od jednoho k druhému, až nakonec skončili u tety Ethelyn v Portlandu, která jim zajistila bydlení v nuzném, malém bytě bez vodovodu.

Nellie pracovala od rána do večera jako čistička a pomocná pracovnice v kuchyni. Jak později Stephen vzpomíná, nikdy doma neměli moc peněz, ale vždy měli co na sebe a opravdovým hladem vlastně netrpěli. Někdy v této době se u Kingů doma objevuje strýc Clayton, znamenitý vypravěč, který dovedl Stephena výborně bavit svými hrůzostrašnými, neuvěřitelnými příběhy. Pod vlivem strýčka i rodokapsových příběhů (a levných dopoledních představení hororových filmů) začal malý Stephen sám psát. O první povídku se pokusil už ve dvanácti letech a publikoval ji v „samizdatovém“ Davidově časopise, který měl náklad celých dvacet výtisků. První články byly vlastně jakési recenze na tehdejší televizní show. Pod dojmem relativního úspěchu namnožil Stephen jednu ze svých povídek a rozeslal ji místním lidem za celých třicet centů! Dokonce prodal několik svých výtvorů ve škole – mohl to dělat až do doby, kdy mu nečekaný výdělek nepřijící pedagogové zatrhli.

Z toho koníčku se časem stala přímo posedlost. Stephen už se bez psaní nemohl obejít. (Uvedená mánie se časem natolik prohloubila, že dnes prý King píše alespoň šest stran textu denně! Tedy – kromě svátku 4. července, Vánoc a svých narozenin. A jak sám přiznává, je při psaní v takovém transu, že kdyby mu jeho milovaná žena zničehonic zděšeně řekla, že jejich dítě spadlo ze schodů, asi by odpověděl, že to je děs a že jakmile dopíše tuto stránku, hned s ním určitě zajede do nemocnice.)

Těžké začátky krále hororu

Během těchto let napsal King množství povídek, a řadu z nich vydala společnost *Triad and Gaslight Books*. Vydateli byli ve skutečnosti Stephen a David Kingovi společně s Chrisem Chesleyem. Posledním z děl vydaných vlastním nákladem byla dvoudílná povídka **Hvězdní vetřelci (The Star Invaders)**. Mnohé z Kingovy rané tvorby bylo založeno na sci-fi, ale protože neměl skutečné vědecké vzdělání, povídky byly trochu slabé co do detailů, ale stále výborné na kluka jeho věku. Stephenův zájem o horor začal už někdy v roce 1959, kdy našel v domě své tety krabici starých sci-fi a hororových časopisů. Inspirován takovými spisovateli, jakými byli Howard Phillips Lovecraft, Robert Bloch nebo Jack Finney, začal mnohem více uvažovat o psaní hororu a později téhož roku vydal povídku **Byl jsem mladým vykradačem hrobů (I Was A Teenage Grave Robber)**. Navzdory této rané publikaci se mu naskytla první profesionální zakázka až v roce 1967, kdy *Startling Mystery Stories* koupili jeho povídku **Skleněná podlaha (The Glass Floor)**.

Po maturitě se nakonec dostal na Státní mainskou univerzitu, kde prožil klasický vysokoškolský život konce šedesátých let – různé experimenty s drogami, pochybné sekty atd. Nakonec vystudoval učitelskou aprobaci angličtiny a získal titul bakaláře.

Během studia se seznámil s Tabithou Spruceovou, s níž se ještě na kolejích oženil. Dodnes považuje jejich seznámení za malý zázrak. Na rozdíl od Kinga (mohutný, brýlatý, zubatý a nevhledný) byla Tabitha za mlada opravdu krásná a inteligentní, a opravdu ho milovala. Pár měsíců po svatbě se jim narodila dcera Naomi. Po státnicích Stephen dlouho nemohl najít práci učitele, a proto dělal podřadné práce, kdekoliv se dalo. Začal pracovat v závodní prádelně, pak se stal dokonce nočním vrátným, a na podzim roku 1971 konečně získal místo učitele angličtiny na Hampdenské veřejné škole v Maine. Nebyla to příliš dobře placená práce, takže i tak měl problémy se splácením účtů. Musel ale živit rodinu, a tak si přibíral další a další zaměstnání. S čerstvě narozeným synem Josephem pobývali Kingovi v laciném karavanu, bez telefonu, bez vody. V roce 1972 konečně dostal místo učitele v Hampdenské střední škole, ale i tak si rodina finančně příliš nepomohla. V této strašné situaci propadal King větším a větším depresím i alkoholovým excesům. Opilý pak seděl doma v koupelně u psacího stroje Olivetti a psal své fantastické příběhy. Několik povídek se mu povedlo prodat do různých časopisů. Napsal tehdy dokonce čtyři romány, které ale nikdy nevydal. Dodnes je má schované doma v trezoru, občas se na ně prý podívá a s trpitelským výrazem je zase vrátí zpět.

To děvče mi skutečně pomohlo...

Jeho čas přišel v roce 1973, kdy pracoval na krátkém románu o telepatické dívce Carrie. Práce mu nešla, a v jednom okamžiku ji dokonce hodil do koše, ale prozíravá Tabitha ji vytáhla a donutila manžela příběh dopsat. Tou dobou Kinga podpořil i redaktor z nakladatelství Doubleday, Bill Thompson, kterému se Carrie zalíbila a jenž slíbil, že se o její vydání sám postará. Zanedlouho přišel Kingovým šek na dva a půl tisíce dolarů jako záloha za novou knihu. Byla to neuvěřitelná zpráva, přímo dar z nebes. Šťastný King prohlásil, že od této chvíle už bude všechno vždycky v pořádku.

Jedinou temnou skvrnou na jinak úspěšném roce 1973 byla smrt Stephenovy matky. Zemřela na zhoubný nádor, a od té doby je King stálým členem různých organizací proti rakovině. Byl na své matce velmi závislý, miloval ji, vděčil jí za vše, čeho v mládí dosáhl. A obdiv i láska k matce, inspirace touto zvláštní ženou, prostupují celou jeho pozdější tvorbou.

První vydání **Carrie** v roce 1974, v tvrdých, vázaných deskách, se sice bestsellerem nestalo, ale paperbackové verze se prodalo přes milion výtisků. Kingovi se mohli přestěhovat do svého vlastního domu. Dnes se Stephen na Carrie dívá s mírným despektem, ale jak říká: „**To děvče mi skutečně pomohlo.**“

V této době se jim narodilo už třetí dítě, syn Owen. Rok nato vydává King svůj druhý román, „**Prokletí Salemu**“ („**Salem's Lot**“), dílo ze „šuplíku“, které napsal ještě před „Carrie“. „Prokletí Salemu“ mělo ještě větší úspěch než jeho prvotina, a Stephen s Tabithou se začali cítit opravdu šťastní. King mohl opustit nenáviděnou práci středoškolského učitele a začal se věnovat tomu, k čemu byl zřejmě předurčen – psaní. Významným zvratem v jeho životě se stal určitě filmový přepis románu „Carrie“, kterého se ujal režisér Brian De Palma. Za herecké výkony byly Sissy Spaceková a Piper Laurieová nominovány na Oscara. Tím byl definitivně ukončen Kingův neradostný minulý život a začala oslnivá, strmá kariéra. Třetí román, který přišel do tisku, „**Osvícení**“ („**The Shining**“), byl inspirován víkendovou návštěvou zapadlého hotelu. Stephen a Tabitha se rozhodli strávit víkend bez dětí v Stanleyově hotelu v Estes Parku. A jako mnohokrát předtím i potom, King použil skutečné postavy z hotelu, včetně Gradyho, podivného hotelového barmana.

„Do postavy Jacka Torranceho jsem byl schopen vložit řadu svých nešťastných agresivních popudů...“ /S. K./

A tímto románem se King definitivně proslavil.

Chrlíč mnoha titulů

Kingova tvůrčí mánie zapříčinila to, že byl schopen vytvořit mnohem více knih, než se hodilo do nakladatelských plánů jeho vydavatele. Podle autorova osobního manažera bylo vhodné vydat maximálně tak dvě knihy během tří let. Jenomže King stvořil tři knihy ročně, a najednou nevěděl, co s nimi. A tak se v roce 1977 objevilo na knižním trhu nové jméno Richard Bachman s knihou „**Rage**“. Tajemství záhadného autora se ale velmi rychle prozradilo. Jistý literární agent, který si všiml množství společných prvků v tvorbě S. Kinga a R. Bachmana, shodou okolností a náhod knihovník Kongresové knihovny, jenž měl přístup ke všem záznamům o autorských právech v USA, lehce našel Bachmanovu pravou identitu. King se ovšem nenechal zaskočit a bryskně vysvětlil existenci svého frankensteinského dvojčete slovy, že Richard Bachman je to nejtemnější zlo v jeho osobě, zlý chlapík, ze kterého má sám obrovský strach.

A tak psal Stephen King další a další příběhy, jež dobývaly stále více a více čtenářských srdcí. S tím samozřejmě rostl i jeho majetek. Dnes už se odhaduje, že si svou tvorbou vydělal přes tři sta šedesát milionů dolarů, což by znamenalo, že je vůbec nejbohatším spisovatelem v historii literatury. Na rozdíl od mnoha jiných autorů bestsellerů mu však sláva do hlavy příliš nestoupla. Neodstěhoval se ani do Beverly Hills, ani do New Yorku, ale do malého města Bangor v milovaném Maine, kde vlastní obrovskou vilu se čtyřicetipokojí, garáží s luxusními auty a s několika zaměstnanci. Jediným výstřelkem je jeho vlastní rocková rozhlasová stanice.

Rocker King

Rock'n'Roll hraje v životě Stephena Kinga velkou, důležitou roli. Každý den prý začíná nejprve pořádným rockovým nářezem. A když chce relaxovat, zahraje si se svou rockovou skupinou „**The Rock Bottom Remainers**“. Dalšími členy této skupiny jsou Dave Barry, Amy Tan, Robert Fulghum, Matt Groening (duchovní otec slavného seriálu Simpsonovi) a Roy Blount Jr.

„Rock'n'Roll stále osvěžuje a posilňuje ty, kteří cvičí jeho záhady.“ /S. K./

On i další bestselleroví autoři v Rock Bottom Remainers čas od času vyjedou po východním pobřeží a pořádají vystoupení.

Zatímco mnozí z jeho nesčetných fanoušků jsou více než jen trochu výstřední, spisovatel sám se zdá být téměř promyšleně normální. Na sobě nosí obyčejné levisky, v náprsní kapse má tuctové kuličkové pero, dívá se pravidelně na baseball a pije pepsi. Žije poklidně v Maine se ženou a dětmi.

„Má žena, mé děti – mě vidí z jedné stránky, ale když píšete, něco se stane – něco, co není normální. Ať už jsem kdokoli, když jdu okolo vás, je to jeden člověk. Ale někdo jiný píše ty knihy.“

Krise, paranoia a fobie

Krise v Kingově tvorbě nastala na konci 80. let. Nešlo sice o spisovatelí obávaný tzv. „námetový blok“, ale spíše o psychické dopady jeho vlastní tvorby. Koneckonců sám autor uvádí, že se svých fobií a strachů zbavuje psaním. Strach ze svých fanoušků si vybil v románu „**Misery**“ z roku 1987. Nešlo o neopodstatněnou záležitost. Kdysi napsal jednomu věrnému obdivovateli věnování do knihy: „Mému největšímu fanouškovi Marku Chapmanovi.“ Těžko mohl tušit, že za rok tentýž člověk „z lásky“ zavraždí Johna Lennona. Vydáním knihy „**The Dark Half**“ z roku 1989 se King přiznal k tomu, že začíná mít strach sám ze sebe, ze čtenářů, obavy z možného šílenství vůči své rodině.

Stephen King už od mládí trpěl a trpí nejrůznějším množstvím strachů a úzkostí. Sám říká, že mezi jeho nejsilnější fobie patří obavy ze smrti, z pavouků, much či jakýchkoliv brouků, z uzavřených prostor, z potkanů, z hadů, z postižených či jakkoliv znetvořených lidí, z cizích lidí, z lidí obecně... Velmi nepříjemné zážitky mu prý způsobuje i pobyt ve tmě, a proto raději nezhasíná světlo ani v noci, když spí (tím se samozřejmě veškeré jeho deprese ještě více prohlubují).

V roce 1989 vytvořil Stephen King zajímavý rekord. S nakladatelstvím *Viking* uzavřel smlouvu na čtyři nové knihy, za něž vyinkasoval zálohu třicet šest milionů dolarů, do té doby největší částku v dějinách literatury. Toto prvenství padlo až letos, kdy uzavřel smlouvu na tři nové knihy ve výši 45 milionů dolarů. Velkým šokem pro jeho čtenáře byl rozhovor z konce devadesátých let, kdy autor odhalil intimní, skryté tajemství svého rodinného života. Od svých prvních úspěchů prý začal být těžkým alkoholikem a narkomanem. Strízlivý byl možná jen tři hodiny během dne. Zajímavý je jeho postoj k opijení. Nikdy nepochopil smysl společenského pití. Když se pije, říká King, je třeba se ožrat do němoty. Teprve v roce 1989, kdy mu milovaná Tabitha pohrozila rozvodem, se rozhodl s alkoholem skoncovat. Dalším těžkým zásahem do jeho zdraví byla automobilová nehoda v roce 1999, při které ho přejela dodávka. Utrpěl vážná zranění, jež si vyžádala

dlouhodobý pobyt v nemocnici a ještě delší rekonvalescenci. Tato situace se pak odrazila v řadě momentů jeho následující tvorby. King podstatně zvolnil své tempo a omezil i vystupování s kapelou.

Filmové přepisy

Přepisy Kingových knih na filmové plátno jsou dosti diskutabilní. Největším problémem zde je především délka Kingových děl, kterou mnohdy musí režiséři vměstnat do stopáže pro diváka rozumné a únosné. V těchto případech pak tvůrci často dílo „ořežou“ do relativně krátkého času, a přepis se tak příliš nezdaří. I z tohoto důvodu se stále častěji natáčejí Kingova díla jako několikadílné televizní seriály. Bohužel, celou řadu Kingových děl se filmařům kvůli obtížnosti obtížnosti nepodařilo důstojně převést na filmové plátno, ale jsou i čestné výjimky, o kterých lze tvrdit, že jsou povedenými adaptacemi. Za všechny jmenujme již zmiňovanou *Carrie*, které se ujal zkušený režisér Brian De Palma, a s pomocí hlavní představitelky Sissy Spacekové se mu podařil velmi slušný výsledek.

V roce 1980 pak vizionář Stanley Kubrick režíroval film podle znamenité Kingovy knihy *Osvícení*. Kritika, ale i fanové se vzácně shodují, že šlo patrně o vůbec nejlepší převod Kingova díla na plátno. Kubrickovi se skutečně podařilo natočit brilantní mrazivý horor s fantastickou výpravou a sugestivním hudebním doprovodem, jehož autorem je slavný skladatel Béla Bartók. Velkou zásluhu na úspěchu snímku měl i démonický Jack Nicholson, který v roli šíleného spisovatele podal jeden ze svých životních výkonů. Samotnému Stephenu Kingovi se snímek ale příliš nelíbil a Kubrickovi neodpustil, že poupravil scénář a pozměnil závěr filmu, který se tak lehce liší od knižní předlohy.

Mezi další nadprůměrné snímky patří Cronenbergova „*Mrtvá zóna*“ s Christopherem Walkenem, Carpenterova „*Christine*“, Rainerova „*Misery*“ se skvělou oscarovou Kathy Batesovou a také dvě vynikající spolupráce Kinga s Frankem Darabontem – na „*Vykoupení z věznice Shawshank*“ (7 nominací na Oscara) a neméně úspěšné „*Zelené míli*“. Ostatní snímky podle Kingových knih mají charakter víceméně běčkových filmů. Stephen King rovněž velmi rád hraje epizodní role ve snímcích, které se točí na motivy jeho knih. Většinou jde jen o bezvýznamné vedlejší postavy různých řidičů a hlídačů. Sám se také pokusil o režii a natočil film podle vlastní povídky pod názvem „*Vzpouza strojů*“.

Kingovo neuvěřitelné dílo *Carrie* (Carrie) – 1974 (česky 1992) / *Prokletí Salem* (Salem's Lot) – 1975 (česky 1994) / *Vztek* (Rage) – 1975 (česky nevyšlo) / *Osvícení* (The Shining) – 1977 (česky 1993) / *Svědectví* (The Stand) – zkrácená verze 1978 (česky nevyšlo) / *Noční směna* (Night Shift) – 1978 (česky 1996) / *Mrtvá zóna* (The Dead Zone) – 1979 (česky 1999) / *Dlouhý pochod* (The Long Walk) – 1979 (česky 2005) / *Žhářka* (Firestarter) – 1980 (česky 1998) / *Cujo* (Cujo) – 1981 (česky 1992) / *Srovnáno se zemí* (Roadwork) – 1981 (česky 2005) / *Danse Macabre* (Danse Macabre) – 1981 (česky nevyšlo) / *Temná věž: Pistolník* (The Dark Tower, The Gunslinger) – 1982 (česky 1999) / *Running Man* (Running Man) – 1982 (česky 1993) / *Creepshow* (Creepshow) – 1982 (česky nevyšlo) / *Čtyři roční doby* (Different Seasons) – 1982 (česky 2003) / *Christina* (Christine) – 1983 (česky 1997) / „*Rbítov*“ *zvířátek* (Pet Sematary) – 1983 (česky 1994) / *Talisman* (The Talisman) – 1984 (česky 1996) / *Kletba* (Thinner) – 1984 (česky nevyšlo) / *Parta kostlivců* (Skeleton Crew) – 1985 (česky 1992) / *Období vlkodlaka* (Cycle Of The Werewolf) – 1985 (česky 2003) / *To* (It) – 1986 (česky 1993) / *Temná věž II: Tři vyvolení* (The Dark Tower II, The Drawing Of The Tree) – 1987 (česky 1999) / *Dračí oči* (The Eyes Of The Dragon) – 1987 (česky 1996) / *Misery* (Misery) – 1987 (česky 1994) / *Tommyknockerů* (The Tommyknockers) – 1987 (česky 1997) / *Temné vize* (Dark Visions) – 1988 (česky 1996) / *Noční můry na nebi* (Nightmares In The Sky) – 1988 (česky nevyšlo) / *Temná půle* (The Dark Half) – 1989 (česky 1997) / *Svědectví* (The Stand) – 1990 (česky 1995) / *Čtyři po půlnoci* (Four Past Midnight) – 1990 (česky 2002) / *Nezbytné věci* (Needful Things) – 1991 (česky 1993) / *Temná věž III: Pustiny* (The Dark Tower III: The Wastelands) – 1992 (česky 2000) / *Dolores Claibornová* (Dolores Claiborne) – 1992 (česky 1996) / *Geraldova hra* (Gerald's Game) – 1993 (česky 1996) / *Noční můry a snové výjevy* (Nightmares Dreamcapes) – 1993 (česky 2004) / *Nespavost* (Insomnia) – 1994 (česky 1997) / *Rose Madder* (Rose Madder) – 1995 (česky 1998) / *Zelená míle* (The Green Mile) – 1996 (česky 1997) / *Beznaděj* (Desperation) – 1996 (česky 1998) / *Strážci zákona* (The Regulators) – 1996 (česky 1998) / *Temná věž IV: Čaroděj a sklo* (The Dark Tower IV: Wizard And Glass) – 1997 (česky 2001) / *Šest příběhů* (Six Stories) – 1997 (česky nevyšlo) / *Pytel kostí* (Bag of Bones) – 1998 (česky 2000) / *Legendy* (Legends) – 1998 (česky 1999) / *Holčička, která měla ráda Toma Gordona* (The Girl Who Loved Tom Gordon) – 1999 (česky 2000) / *Srdce v Atlantidě* (Hearts In Atlantis) – 1999 (česky 2001) / *Bouře století* (Storm Of The Century) – 1999 (česky nevyšlo) / *Krev a kouř* (Blood and Smoke) – 1999 (česky nevyšlo) / *Rostlina* (The Plant) – 2000 (česky nevyšlo) / *Jízda na střele* (Riding The Bullet) – 2000 (česky 2000) / *O psaní: Memoáry o řemesle* (On Writing: A Memoir Of The Craft) – 2000 (česky 2002) / *Pavučina snů* (Dreamcatcher) – 2001 (česky 2002) / *Černý dům* (Black house) – 2001 (česky 2003) / *Všechno je definitivní* (Everything's Eventual) – 2002 (česky 2003) / *Z buicku 8* (From A Buick 8) – 2002 (česky 2003) / *Temná věž V: Vlci z Cally* (The Dark Tower V: Wolves Of The Calla) – 2003 (česky 2004) / *Temná věž VI: Zpěv Susannah* (The Dark Tower VI: Song Of Susannah) – 2004 (česky 2005) / *Temná věž VII: Temná věž* (The Dark Tower VII: The Dark Tower) – 2004 (česky nevyšlo) / *Cell* (Cell) – 2006 (česky nevyšlo)

Nejčastěji kladené otázky

Kde berete své nápady?

S. K. Beru je odevšad. Ale co je pro všechny mé nápady společné, je to, že vidím jednu věc, ale v hodně případech to jsou dvě věci, které se snažím dát dohromady nějakým novým a zajímavým způsobem a pak si položím otázku „Co kdyby?“. „Co kdyby?“ je vždy tou klíčovou otázkou.

Proč jste se stal spisovatelem?

S. K. Odpověď je docela jednoduchá - není nic jiného, co bych mohl dělat. Bylo mi dáno, že mám psát příběhy a já je píšou s láskou. Proto to dělám. Opravdu si nedokážu představit, že bych dělal něco jiného, a nedělal to, co dělám.

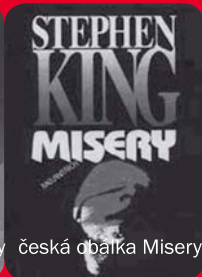
Přečtete si můj rukopis a řeknete mi, co si o něm myslíte?

S. K. Ne. Kdybych to udělal pro jednoho člověka, měl bych pocit, že to musím udělat pro spousty lidí, a v mnoha případech si můžete přečíst stránku, nebo dvě, nebo tři a v duchu si říct, „To je strašné“. Ale nikdo netouží psát dopisy typu „Vážený nebo vážená, začal jsem číst váš rukopis, ale byl tak hrozný, že jsem ho odhodil stranou.“ To v každém vyvolá špatné pocity, včetně mě, tak proto to nedělám. Je ještě jeden důvod a to právníkový. Už jsem byl osm nebo devětkrát žalován pro plagiátorství. Každý spisovatel, který má plné kapsy, je čas od času žalován pro plagiátorství - třeba J. K. Rowlingová, John Grisham, opravdu každý. O každém, kdo publikuje úspěšnou beletrii, si chce někdo myslet, „Teda, ten nápad má ode mě“ a tak je prostě mnohem snadnější a bezpečnější říct, že jsem tu knihu vůbec nečetl.

Misery

Paul Sheldon je úspěšný spisovatel, který se proslavil romantickými romány s ústřední hrdinkou Misery. Jednoho zimního dne se mu cestou k vydavateli s dokončeným rukopisem posledního románu přihodí autohoda. Má štěstí, zachrání jej ta na pohled nejvhodnější osoba, jeho „fanynka číslo jedna“, Annie Wilksová, bývalá zdravotní sestra. Bohužel, Annie natolik miluje Miseryny příběhy, že nehodlá akceptovat fakt, že jde pouze o fiktivní postavu. A čerstvý rukopis románu, který si u sebe během autohody Sheldon vezl, už s nebohou Misery nemá nic společného. Nešťavěnou postavu zabil v posledním díle série, který jde do prodeje zrovna v době, kdy se léčí u své největší obdivovatelky. Ježe zkuste zavraždit Annie jediný smysl jejího života...

misery

americká obálka Misery

česká obálka Misery

Autentický úryvek z internetové diskuse:

To naj

Od S.K. som citala asi dvadsat knih, ale Misery je zatiaľ najlepšia. Rada sa k nej aj po sty krat vratim a vzdy ma rovnako desi ako predtym. Co tam po Harrym Potterovi, citajte Misery!!! / Tina / 26.1.2006 10:21

LEGENDA

Tak toto je uz hadam legenda, to by malo byt povinne citanie v skole. Mraziva atmosfera, postavy zvladnute na sto percent a ta sialenost.... / izmir cupr / 2.9.2005 09:40

I love Annie

Byla to prvni a taky nejlepší kniha, kterou jsem od Kinga zatím četl... / radiii / 19.7.2005 19:56

Annie!!!

Tak takové romány bych mohl číst pořád. Jednoznačně jeden z nejlepších, jaké King napsal. Vřele doporučuju!!!! / Tomáš Hollý / 13.4.2005 12:23

Misery

Právě jsem Misery dočetla..Je to fakt šílená knížka, přečetla jsem od Kinga asi 15 knížek, ale tahle mě děsila asi nejvíc. Možná proto, že Annie je sice člověk, ne třeba Pennywise nebo George Stark, ale má v sobě strašného zla a psychopatie!

Už asi od stý strany jsem doufala, že jí to Paul v závěru pořádně nandá! A když konečně umřela, tak jsem byla fakt ráda, protože ty její nálady mě už fakt lekaly, pokaždý když k němu přišla do pokoje, jsem se děsila, jakej amok ji zase popadne, a když mu usekla tu nohu a uřízla palec...tak jsem jí to, aby ji nakonec zabil, přála ještě víc!

Film jsem neviděla, ale chystám se na něj a tuhle knížku fakt doporučuju - ale čtěte to ve dne, je to bezpečnější:)) / Lenka Kolar / 10.4.2005 13:04

Misery nechce zemřít

Je to už dávno, ale vzpomínám si, že to bylo 2:2.Film byl jeden z těch opravdu geniálně propracovaných thrillerů, s perfektním obsazením a výkony. A příběh... Už sama předloha se člověku zavrtá do hlavy. Psychopaticky milá a starostlivá

ošetřovatelka se svým idolem v opuštěné chatě v horách. Ale Misery, proboha, nemůže zemřít, ty nevděčnej hajzle! A Paul jen bezmocně leží s tím svým pahýlem. Bože, to je nádhera. Úžasná atmosféra, kniha i film, i když v určitých bodech rozdílné jsou prostě skvělým zážitkem nejen na podzimní večery. / Petr Koíš / 31.12.2004 13:36

Dóóóóóóóóost hustá knížka

Skutečně pořádně drsná a hustá kniha s vynikající atmosférou. / Martin Plachý / 30.12.2004 17:25

Čtení o dóóóóóóostt dobré Paní domu

Missery je takovým svým způsobem trochu šáhlá, jinak o Paula-spisovatele se stará, kniha je rozhodně lepší než filmové zpracování, ve kterém mi chybělo pár zásadních aktů..např kapitola o přejetém policajtovi sekačkou na trávu...jinak hodnotím Misery 5 a půl hvězdiček značky Whirpool.. / em´ Jay / 22.11.2004 18:02

KNIHA JE LEPSI

moc dobre napsana knizka, nemohla jsem se od ni odtrhnout :)trpela jsem s paulem kdyz mu ublizovala - no des bes :) / Kateřina Machalová / 2.4.2004 12:45

Misery

Dřív než jsem četla knihu jsem viděla film. Pár věcí je tam trochu jinak, ale tím to bylo zajímavější. Fakt moc dobrý:) Hlavně při filmu jsem se nemohla odtrhnout, jak mě zajímalo jestli nakonec tu bestii zničí:) / Lucinka / 28.10.2003 19:05

Chcete napsat Kingovi?

49 Florida avenue, Bangor, Maine, USA, 04401 – office

47 West Brodway, Bangor, Maine, USA, 04401 – private

King obětí vlastních nápadů / novinové a internetové výstřižky

Čech obtěžoval spisovatele Kinga 19. listopadu 2003 16:15

Policie zatkla u domu Stephena Kinga v americkém státě Maine osmatřicetiletého Čecha. Věhlasného autora hororů obtěžoval bizarními vzkazy a chtěl s ním hovořit. Muži, který v USA pracoval jako tesař a nebyl schopen zaplatit 500 dolarů kauci, hrozí deportace. Podle policie byl Břetislav B. zatčen v Bangoru poblíž Kingova domu v neděli. Do města však podle serveru Maine Today a agentury AP přijel o den dřív. „Chtěl s manželem mluvit kvůli záležitosti dotýkající se národní bezpečnosti,“ uvedla Kingova žena Tabitha, kterou muž kontaktoval v sobotu, když byla na procházce se psem. O den později si všimla, že stejný muž zaparkoval na příjezdové cestě u domu. Stephen King vyšel ven, aby se s mužem setkal. Dozvěděl se, že si chce promluvit v domě, což spisovatel odmítl. Podezřelému řekl, ať odejde. Z policejní zprávy vyplývá, že populární autor hororů se bál. „Když se vrátil do domu, vyšel do patra a nabil si zbraň,“ stojí v hlášení. Zanedlouho Čecha zatkla policie a obvinila ho z obtěžování. Zároveň zjistila, že muž v USA pracuje jako tesař ve státě Georgiá. Břetislav B, který přijel do Bangoru ve státě Maine na dovolenou, nebyl schopen zaplatit kauci pět set dolarů. Podle svých slov měl u sebe „prakticky jen 1,75 dolarů“. Případu se ujal americký imigrační úřad a očekává se, že muž bude vyhoštěn. V roce 1991 vpadl do Kingova domu Erik Keene. Osamělá Tabithě tvrdil, že má bombu. Spisovatele obvinil z krádeže zápletky, kterou King použil v knize Misery. Za vloupání byl odsouzen na dva roky. Světoznámý americký spisovatel se loni po třiceti letech aktivní tvůrčí dráhy rozhodl odejít do důchodu. - [vice zde](#)

Marek Dvořáček, **IDNES**

www.knihovnice.cz / 21.07.2005 09:31 / od BoboKing

Stephen King jde k soudu

Král hororů Stephen King byl předvolán k soudu v New Jersey, kde ho čeká žaloba Anne Hiltnerové. Ta ho obviňuje, že jeho postava hororu Misery - Annie Wilkinsová - je vlastně ona. A považuje to za zásah do svého soukromí. A že jde o opravdu „šílenou ženskou“ dokazuje i fakt, že stejně obžalovala i tvůrce seriálů „Království“, kde jedna ze sestřiček je zase okopírovaná její osoba. King s touto ženskou už měl jeden soudní konflikt, když ho obvinila z toho, že svoji novelu „Riding the Bullet“ ukradl jejímu bratrovi. Není to ale letos první podobný případ. Také jistý duševně nemocný vězeň James Richards obvinil Kinga z toho, že mu ukradl nápad na knihu „Zelená míle“.

www.knihovnice.cz / 07.12.2004 00:11 / od BoboKing

Co bude dál se Stephenem Kingem

Letos v září vyšel v USA poslední sedmý díl z cyklu Temná věž krále hororů. Sám velký mistr ho považuje za své největší životní dílo, které píše už přes dvacet let. Problém je ale ve výroku S. Kinga, který po těžké nehodě v roce 1999 byl velmi blízko smrti. Po tomto šoku prohlásil, že už se psaním končí, a odchází d důchodu. Jen prý dodělá nasmlouvané knihy a hlavně dopíše cyklus Temná věž. Ten už ale dopsal a teď jen musíme čekat, co bude s králem hororů dále. Podle ohlasů čtenářů ale poslední dva díly Temné věže už nejsou nic moc, a jen kopírují předešlé. Nezbývá než čekat.

A co dělá King právě teď?

Zatím poslední knihou Stephena Kinga je román „Cell“, který v USA právě v těchto dnech vychází (24. ledna 2006). Podle informací vydavatele půjde o klasickou „kingovinu“, která vychází z nápadu, co se stane, když neznámý signál v mobilních telefonech začne měnit jejich majitele v zabijácká monstra. Zdá se, že se tedy máme opravdu nač těšit...!

Ti, kteří se nechali inspirovat

Autor adaptace, **Simon Moore**, se narodil roku 1958. Mottem tohoto úspěšného dramatika s bohatými zkušenostmi z televize, divadla i filmu je prý „Neříkej to, ale ukaž!“ Společně s Jane Prowsovou se Moore podílel na scénáři a produkci hry londýnského West Endu „Na střeše“ (Up on The Roof), na sklonku osmdesátých let minulého století tento text převzalo i connecticutské divadlo Long Wharf Theatre. Pro režiséra Sama Raimiho stvořil scénář k filmu „Rychlejší než smrt“ (The Quick and the Dead, se Sharon Stoneovou a Leonardem di Capriem v hlavních rolích. Za scénář „Gulliverových cest“ (Gulliver's Travels), průlomový projekt televize Hallmark Entertainment, obdržel cenu „Emmy“. V roce 2000 napsal Moore scénář k proslavenému „Desátému království“ (The 10th Kingdom), rozsáhlému desetihodinovému seriálu. Dalším dílem byl neméně úspěšný „Traffik“ (Traffik), vřele přijatý šestihodinový miniseriál BBC o mezinárodním obchodu s drogami. Toto dílo se stalo i podkladem pro Oscary ověňčený „Traffic“ Stevena Soderbergha. Poměrně nedávno byl Moore oceněn i za svoji adaptaci kultovní knihy Jamese Gurneyho „Dinotopie“.

Režisér inscenace, **Andrzej Celiński** se narodil roku 1961 v Krakově v Polsku, v roce 1984 vystudoval krakovskou Státní divadelní akademii, obor činoherní herectví. Roku 1995 dokončil na stejné škole obor televizní a divadelní režie. Režiroval řadu úspěšných divadelních her v Polsku a v České republice. Proslavil se i jako divadelní autor. V roce 2002 režiroval v Divadle Petra Bezruče hru Ústa Micka Jaggera. Adaptace kultovního románu Stephena Kinga „Misery“ je tedy po „Merlinovi“ v Komorní scéně Aréna a „Pánovi Polštářů“ v Národním divadle moravskoslezském už jeho čtvrtou ostravskou režii. V prosinci převzal Andrzej Celiński za svůj film „THE CHILDREN OF LENINGRADSKY“ cenu „Asociace amerických filmových režisérů“. Po letošní nominaci na Oscara je to už druhá prestižní cena, kterou tvůrce za „Děti z Leningradské“ obdržel.

Překladatel Misery, **Pavel Peč**, polonista a anglista, se narodil v roce 1977 v Olomouci. Od roku 2003 působí jako asistent Katedry anglistiky a amerikanistiky na olomoucké Univerzitě Palackého, kde přednáší a vede semináře v oboru teorie a dějiny anglické a americké literatury, dějiny britského divadla a filmové adaptace britské literatury. Věnuje se překladům divadelních her, filmových scénářů, poezie a kratších próz z polštiny a angličtiny. Tlumočí filmové projekce na festivalech a přehlídkách v ČR a v zahraničí. V roce 2004 měla v ostravské Komorní scéně Aréna premiéru inscenace hry *Merlin – Jiný příběh* Tadeusze Słobodzianka v jeho překladu (režie Andrzej Celiński!). Dramaturgicky a překladatelsky dlouhodobě spolupracuje mj. s pražským Studiem DVA působícím ve Švandově divadle. V roce 2005 vydalo nakladatelství Větrné mlýny cyklus jednoaktovek *Bezkyslíkatí* současného polského dramatika Ingmara Villqista v jeho překladu. Pavel Peč je držitel čestného uznání Obce překladatelů ČR ze Soutěže Jiřího Levého za český překlad divadelní hry *Tři ženy kolem mé postele* mladého polského dramatika Przemysława Nowakowského.

Když nahlédneš do propasti, i ona nahlédne do tebe. /Friedrich Nietzsche/

Psalí nepřináší člověku utrpení, ono se z utrpení rodí. /Montaigne/

„MISERY FOR EVER“

DRAMA...

LÁSKA...

VÁŠEŇ..

PŘÍBĚH O NĚŽNOSTI A BRUTALITĚ...

VĚRNOST A ODDANOST...

EXTÁZE RADOSTI...

OTÁZKY EXISTENCE...

„MISERY FOR EVER“

NOMINACE NA ZLATÉ SRDCE 2006!

námět a scénář **Paul Sheldon**

spolupráce na scénáři **Andrzej Celiński,**

Ilona Smejkalová

hrají **Věra Špinarová** (Misery)

Richard Krajčo (Rory)

Jan Hájek (Geoffrey)

a **Aleš Juchelka** (Hezekiáš)

dublér R. Krajča **Viktor Dvořák**

script **Johana Dubová**

rekvizity **Tereza Dubová**

speciální efekty **Pyro-Moravia, s.r.o.**

vizuální efekty **Tereza Dubová**

asistent architekta **Jaroslav Vrzal**

asistent zvuku **Martin Kmec**
stavba **Michal Weber, Pavel Johančík, Filip Kapusta**
lokace **Andrzej Celiński**

řidiči **Alan Janeček** a **Dopravní podnik města Ostravy**

catering **Petr Dub**

masky **Dana Zajíčková**

kostýmy **Markéta Martinková, Marta Roszkopfová**

architekt **Marta Roszkopfová**

střih **Jarda Vašek**

zvuk **Michael Cisovský**

hudba **Norbert Lichý**

text písně „Navždy svoji“ **Ilona Smejkalová**

sound písně **Radim Mroš Vaněk** a **studio Barbarella**

II. kamera **Martin Kmec**

II. režie **Johana Dubová**

P.R. filmu **Ilona Smejkalová**

produkce **Tomáš Suchánek**

výkonný producent **Jiří Krejčí**

kamera **Petr Kožušník**

režie **Andrzej Celiński**

Přístupno 15+

speciální poděkování **Komorní scéně Aréna** za zapůjčení

rakve a **Národnímu divadlu Moravskoslezskému**

za zapůjčení houpačky.

Děkuji všem kingologům, odborníkům na hororovou literaturu i nadšeným fanouškům Stephena Kinga, kteří mi pomohli při tvorbě tohoto programu. Speciální poděkování pak patří především **Bohdanu Volejničkovi** a **Petru Duškovi**, z jejichž materiálů, článků i webových stránek jsem převážně čerpal. České názvy Kingových děl vycházejí z oficiálních překladů, díla dosud v Česku neuvedená uvádím pouze v pracovních překladech. (I. S.)

inspice **Jarmila Paulerová** / náповěda **Jiřina Čížková** / rekvizity **tereza dubová** / garderoba **markéta martinková** / vlásenky **dana zajíčková** / světla **jiří kos** / zvuk **michael cisovský** / šéf výroby **bedřich losovský** / jevištní mistr **jaroslav vrzal** / propagační výtvarník **lukáš král** / technika **Michal Weber, Pavel Johančík, Filip Kapusta, Martin Kmec**

program vydala divadelní společnost **Petra Bezruč, s.r.o.**, ke čtvrté premiéře sezóny 2005–2006 / práva k provozování tohoto díla zastupuje **aura-pont**, divadelní a literární agentura, s.r.o., radlická 99, 150 00 Praha 5

textová část programu **ilona smejkalová** / jazyková korektura a překlady **jaroslav smejkal** / výtvarná koncepce plakátu **marta roszkopfová** / grafický návrh plakátu a programu **kateřina wewiorová** / fotografie **hana pokorná** / vytiskl **proprint, s.r.o.**, český těšín divadlo **petra bezruč** provozuje divadelní společnost **petra bezruč** / ředitel **jiří krejčí** / umělecký šéf **jan mikulášek** / manažer **tomáš suchánek** / dramaturg **ilona smejkalová** / zřizovatelem divadla **petra bezruč** je statutární město **ostrava**

misery

dpb
: DIVADLO
: PETRA
: BEZRUČE